

Beslissing 6 december 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat te Leiden,

tegen:

[naam],
geboren in [jaar], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Salesianen van [naam],
juridisch adviseur: mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 28 juni 2012. Op 28 augustus 2012 is een inhoudelijke reactie binnengekomen van mr. R.P. Baetens.

Op 22 november 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar zus [naam] en de vertrouwenspersoon van klaagster mevrouw [naam]. Klaagster heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur, mevrouw mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken.

Namens de Congregatie zijn verschenen mr. Baetens voornoemd en pater [naam] s.d.b., vicaris.

2. De klacht

2.1. Klaagster groeide op in een katholiek gezin met zeven kinderen in [plaats]. Klaagster liep elke dag met haar broer en zussen van en naar de school in [plaats]. Daarbij liepen ze meestal over het terrein van [naam], omdat het er daar zo leuk uitzag en er een mooi hertenkamp was. In de zomer van [jaar] liep klaagster samen met een vriendin over het terrein van [naam] en ontmoette toen aangeklaagde. Ze raakten aan de praat en werden door hem uitgenodigd in het huis van de paters op het terrein. Aangeklaagde had daar in een soort kantoortje onder andere een radiocassette recorder met microfoon. Klaagster mocht deze met haar vriendin gebruiken om zelf liedjes op te nemen. Dit vond meerdere keren plaats.

Aangeklaagde maakte ook foto's van klaagster en haar vriendin. Klaagster bezocht aangeklaagde diverse keren, ook in het bijzijn van haar oudere zus [naam].

2.2. Na een aantal keren op bezoek te zijn geweest vroeg aangeklaagde aan klaagster bij hem op schoot te komen zitten. Aangeklaagde aaide over de benen van klaagster en ging met zijn hand onder haar jurkje en in haar onderbroek. Omdat het zomer was droeg klaagster alleen een jurkje en had blote benen. Aangeklaagde betastte haar billen en haar vagina. Dit is ongeveer 3 à 4 keer gebeurd in een periode van ongeveer een maand. Ook gebeurde dit in het bijzijn van de oudere zus van klaagster. De zus van klaagster heeft dit destijds aan hun moeder verteld die de meisjes daarna verbood om nog op het terrein van [naam] te komen. Daarna is het misbruik gestopt.

2.3. Klaagster was een wat teruggetrokken meisje en durfde dit verder aan niemand te vertellen. Ze was hierdoor wel extra verlegen naar jongens toe en hield hen zo lang mogelijk af. Klaagster is uiteindelijk getrouwd en heeft twee dochters gekregen en een zoon. Met name naar haar dochters is ze altijd erg beschermend geweest. Ze bracht ze overal zelf naartoe en haalde ze weer op en kocht altijd nauwsluitend ondergoed voor haar dochters. Klaagster heeft de gebeurtenissen met aangeklaagde pas veel later aan haar man verteld. Ze ziet nu nog steeds het gezicht van aangeklaagde voor zich.

2.4. Klaagster loopt al langer rond met de gebeurtenissen in haar jeugd en wil er graag iets mee doen. Zij heeft in 2009 al geprobeerd een klacht in te dienen bij Hulp & Recht per e-mail maar heeft het niet verder doorgezet toen zij daar geen reactie op kreeg. Klaagster wil het graag verder verwerken en een plek geven.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Mr. Baetens heeft in zijn reactie gesteld dat in de archieven geen directe aanwijzingen zijn gevonden voor het gestelde seksueel misbruik. Ook zijn geen andere klachten tegen aangeklaagde bekend. Wel is uit de archieven gebleken dat aangeklaagde lange tijd als missionaris werkzaam is geweest in Libanon. In [jaar] keerde aangeklaagde, lichamelijk en psychisch ziek, van uit het buitenland in [plaats] terug. Er is een notitie gevonden waaruit blijkt dat aangeklaagde "sterk geneigd was tot particuliere vriendschappen" en verder is gebleken dat aangeklaagde leed aan ernstige "psychische angsten". Aangeklaagde heeft ook jarenlang pastoraal-therapeutische gesprekken gevoerd. Deze archiefgegevens betekenen natuurlijk nog niet dat daarmee de bevestiging wordt gevonden voor het door klaagster gestelde handelen, maar niet kan worden uitgesloten dat de kennelijk aangedane psychische gesteldheid van aangeklaagde ook zijn zelfcontrole negatief heeft beïnvloed. Mr. Baetens heeft verder gesteld dat klaagster oprecht en authentiek over komt, ook door het seksueel misbruik niet groter te maken, en dat dit ook geldt voor de getuigenverklaring van de zus van klaagster. Namens de Congregatie zijn ter zitting excuses aangeboden voor het leed dat klaagster heeft geleden ten gevolge van het gestelde seksueel misbruik. Indien de Klachtencommissie tot het oordeel en advies komt dat deze klacht gegrond verklaard dient te worden, zal de Provinciaal Overste van de Congregatie zeker ook de formele erkenning geven waarop een klaagster met een gegronde klacht volledig recht op heeft.

4. De beoordeling

4.1. Volgens artikel 1.3. van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.K. Kerk (hierna: de Procedure) moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen : fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan [aantal] jaren verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn de feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst, hebben plaatsgevonden en wel dat aangeklaagde een keer of 3 à 4 keer gedurende een periode van een maand het geslachtsdeel van klaagster heeft betast terwijl klaagster op zijn schoot zat. De Klachtencommissie is hier niet alleen van overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop klaagster haar verhaal heeft verteld. Maar ook blijkt uit de steunverklaring van de zus van klaagster (ter zitting bevestigd) dat zij ooggetuige is geweest van hetgeen (onder andere) haar zusje is overkomen en dat zij destijds hiervan haar moeder op de hoogte heeft gesteld, die de meisjes verbood voortaan door het park naar school te gaan.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 9 jaar oud.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klaagster is aangedaan. Ter zitting is daartoe een eerste stap gedaan door namens de Congregatie het leed van klaagster te erkennen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal Overste van de Congregatie van de Salesianen van [naam] de klacht gegrond te verklaren en schriftelijk te erkennen dat het seksueel misbruik heeft plaatsgevonden en daarbij, voor het aan klaagster in haar jeugd aangedane leed, excuses aan te bieden.

Dit advies is vastgesteld op 6 december 2012 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, W.A.M.C. Mol en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Provinciaal Overste van de Congregatie van de Salesianen van [naam] en aan klaagster verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Provinciaal Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Provinciaal Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Provinciaal Overste.